

הַלְבוֹת מִטְמְאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב פֶּרֶק יא

א. כָּבַד בְּאַרְנוֹ שְׁעַמִּי הָאָרֶץ נֶאֱמָנִין עַל טְהֻרַת פֶּרֶת חֲטָאת: מִפְּנֵי חֲמֻרְתָּהּ, אֵין מְזַלְזֵלִין בָּהּ. וְכֵן נֶאֱמָנִין הֵן עַל טְהֻרַת יֵין וְשֶׁמֶן שְׁלִנְסָכִים אִם אָמְרוּ טְהוֹר הוּא, הָרִי זֶה בְּחֻזְקַת טְהֻרָה: מִפְּנֵי חֲמֻרְתּוֹ, נִזְהָרִין בּוֹ.

ב. וְכֵן נֶאֱמָנִין הֵן עַל הַתְּרוּמָה, בְּשַׁעַת הַגָּתוֹת וְהַבָּדִים מִפְּנֵי שְׁכַל הָעַם מִטְהָרִין עֲצָמָן וּכְלִיָּהֶן, כְּדִי לַעֲשׂוֹת יֵינָם וְשֶׁמֶנָם בְּטְהֻרָה. עָבְרוּ הַגָּתוֹת וְהַבָּדִים, אֵינָן נֶאֱמָנִין; אֲלֹא כּוֹהֵן שֶׁהֵבִיא לוֹ עִם הָאָרֶץ חֲבִית יֵין אוֹ שֶׁמֶן שֶׁלְתְּרוּמָה לֹא יִקְבֹּלָנָה מִמֶּנּוּ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּחֻזְקַת טְמֵאָה. הַנִּיחָה עִם הָאָרֶץ אֲצִלוֹ עַד גַּת הַבָּאָה, וְהֵבִיאָהּ לוֹ יִקְבֹּלָנָה, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהִיא מְשַׁלֵּא־שֶׁתִּקֵּד: שְׁלֹא גָזְרוּ עֲלֵיהֶם טְמֵאָה, בְּשַׁעַת הַגָּתוֹת וְהַבָּדִים.

ג. עִם הָאָרֶץ שֶׁנַּעַל בֵּית בְּדוֹ אוֹ גֵּתוֹ בְּשַׁעַת שֶׁגָּמְרוּ הָעַם לְדֹרֶךְ, וְהוֹלִיךְ אֶת הַמִּפְתָּח מִיָּד לְכוֹהֵן אָף עַל פִּי שֶׁשָּׁהָה כַּמָּה יָמִים אַחֵר שֶׁעָבְרוּ הַגָּתוֹת הָרִי הַכּוֹהֵן בָּא וּפּוֹתַח בְּפָנָיו, וּמִטְבִּילוֹ וְדוֹרֶךְ, וְנוֹטֵל תְּרוּמָה בְּטְהֻרָה; וְאִם לֹא עָשָׂה כֵן לֹא יִטַּל תְּרוּמָה מֵעַם הָאָרֶץ אֲלֹא זִיתִּים אוֹ עֲנָבִים שְׂאִינָן מִכְשָׁרִין, שְׂאִינָן מִקְבָּלִין טְמֵאָה.

ד. הֵבִיא לוֹ עִם הָאָרֶץ חֲבִית שֶׁלְתְּרוּמָה בְּשָׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה, וְאָמַר בְּתוֹכָהּ קֹדֶשׁ, אִפְּלוּ רִבִּיעִית מִתּוֹךְ שֶׁנֶּאֱמָן עַל טְהֻרַת הַקֹּדֶשׁ, נֶאֱמָן עַל הַכֹּל.

ה. אִפְּלוּ בְּשַׁעַת הַגָּתוֹת וְהַבָּדִים, שְׁעַמִּי הָאָרֶץ נֶאֱמָנִין עַל הַתְּרוּמָה אֵינָן נֶאֱמָנִין עַל הַכֹּלִי הָרִיקָן, לוֹמַר שֶׁהוּא טְהוֹר לְתְּרוּמָה; וְכֵן אֵינָן נֶאֱמָנִין לְעוֹלָם עַל כֹּלִי רִיקָן, לוֹמַר שֶׁהוּא טְהוֹר לְקֹדֶשׁ.

ו. כֹּלִי שֶׁהָיָה בְּתוֹכוֹ יֵין אוֹ שֶׁמֶן, וְרָאִינוּ עִם הָאָרֶץ יוֹשֵׁב וּמוֹשָׁב וּמוֹשָׁבֵי כְּדִי לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ נִסְכִּים הָרִי זֶה נֶאֱמָן עַל טְהֻרַת הַכֹּלִי, וְאִפְּלוּ קֹדֶם לַגָּתוֹת וְלַבָּדִים בְּשַׁבָּעִים יוֹם; אֲבָל קֹדֶם לְשַׁבָּעִים, אֵינָן נֶאֱמָנִין.

ז. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשָׂאֵר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל בִּירוּשָׁלַיִם, נֶאֱמָנִין עַל כֹּלִי חֶרֶס הָרִיקָן לוֹמַר שֶׁהוּא טְהוֹר לְקֹדֶשׁ לְעוֹלָם: בֵּין כֹּלִים דְּקִין בֵּין כֹּלִים גָּסִין, בֵּין שֶׁהָיוּ הַכֹּלִים רִיקָנִין בֵּין שֶׁהָיוּ מְלֵאִים הָרִי הוּא נֶאֱמָן עַל הַכֹּלִי, אָף עַל פִּי שֶׁהִמְשִׁקִּין שֶׁבְּתוֹכוֹ טְמֵאִין; אִפְּלוּ הָיָה בְּגֵדוֹ שֶׁהוּא מְדֻרָס בְּתוֹךְ הַכֹּלִי, הָרִי הַכֹּלִי בְּחֻזְקַת טְהֻרָה לְקֹדֶשׁ. וּמִפְּנֵי מַה הִקִּילוּ בָּהֶם, מִפְּנֵי שְׂאִין עוֹשִׂין בְּכַשְׁוֹנוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

ח. מִן הַמוֹדַעִית וְלִפְנֵים, נֶאֱמָנִין עַל כֹּלִי חֶרֶס; וּמִן הַמוֹדַעִית וְלַחוּץ, אֵין נֶאֱמָנִין; הַמוֹדַעִית עֲצָמָה, פְּעָמִים כָּלִפְנִים וּפְעָמִים כָּלִחוּץ. פִּיֻּצֵּד: הָיָה חֶבֶר נִכְנָס, וְעִם הָאָרֶץ יוֹצֵא וּכְלִי חֶרֶס בִּידוֹ הָרִי זֶה נֶאֱמָן בַּמוֹדַעִית לוֹמַר שֶׁהוּא טְהוֹר לְקֹדֶשׁ; הָיוּ שְׁנֵיהֶן נִכְנָסִין אוֹ שְׁנֵיהֶן יוֹצְאִין אֵינוֹ נֶאֱמָן, עַד שֶׁהָיוּ לִפְנֵים מִן הַמוֹדַעִית.

ט. קִדְרָה שֶׁהֵבִיא קִדְרוֹת, וְהִנִּיחָן לִפְנֵים מִן הַמוֹדַעִית, וּבָאוּ הַלּוֹקְחִין, וְהוּא אוֹמַר לָהֶן שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת, וְלָקַח קִדְרָה, וְנִכְנָס בָּהּ הָרִי הִיא טְהוֹרָה לְקֹדֶשׁ, אֲבָל לֹא לְתְּרוּמָה כִּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. לָקַח קִדְרָה, וְיֹצֵא בָּהּ חוּץ לַמוֹדַעִית הָרִי זֶה טְמֵאָה, בֵּין לְתְּרוּמָה

בין לקדש: אף על פי שהן הן הקדרות, והוא הקדר עצמו אינו נאמן אלא לפנים מן המודעית.

י. הלוקח כלי חרס מן הכבשן בכל מקום הרי אלו טהורין, בין לקדש בין לתרומה; ואין אומרים, שמא נגע בהן עם הארץ: ואפלו לקח מן הסדר הראשון, ואף על פי שהכבשן פתוח וכבר נלקח חציו שלא גזרו טמאה על הכלים שבכבשן.

יא. טמאת עמי הארץ ברגל, כטהרה היא חשובה שכל ישראל חברים, ברגל. וכליהן כלן ואכליהן ומשקיהן, טהורין ברגל מפני שהכל מטהרין עצמן, ועולין לרגל. לפיכך הן נאמנין בכל ימות הרגל, בין על הקדש בין על התרומה; ומשעבר הרגל, חוזרין לטמאתן.

יב. הפותח חביתו והמתחיל בעיסתו ברגל, ועבר הרגל הרי שאר החבית ושארי העיסה בחזקת טמאה, שהרי נגעו בה עמי הארץ; ואף על פי שלא נגע בה אלא בזמן שהוא כחבר, אינה טהורה אלא בימי הרגל בלבד.

יג. אחר הרגל, במוצאי יום טוב, היו מטבילין את כל הכלים שהיו במקדש, מפני שנגעו בהן עמי הארץ ברגל בשעת החג. ולפיכך היו אומרים הזהירו שלא תגעו בשלחן, בשעה שמראין אותו לעולי רגלים, כדי שלא יהיה טמא במגען אחר הרגל ונמצא צריך טבילה והערב שמש, ונאמר בלחם הפנים "לפני תמיד" (שמות כה, ל). וכל הכלים היו טעונין טבילה והערב שמש, חוץ ממזבח הזהב ומזבח הנחשת מפני שצפוייהן כבטלין לגביהן.

יד. עם הארץ שאמר טהור אני מטמאת מת, או שאמר כלי זה טהור מטמאת מת נאמן, ומטבילין אותו משום טמאת עם הארץ בלבד; וצריך הערב שמש, ואינו צריך הזיה. במה דברים אמורים, בששאלו ואמר טהור הוא. אבל הלוקח כלי סתם מרשות עם הארץ חוששין לו שמא טמא מת הוא, ומדין עליו שלישי ושביעי ככל הכלים הנמצאין בכל מקום חוץ לירושלים: שלא גזרו טמאה על הכלים הנמצאין בירושלים, כמו שיתבאר בטמאת הספקות.